

SAMVÆRSPOLITIK I UNGDOMMENS RØDE KORS

Samvæerspoltikken gælder for alle i Ungdommens Røde Kors (URK). Retningslinjerne gælder i hele URK og i al vores kommunikation med hinanden - både fysisk og digitalt. Formålet med samvæerspoltikken er at sikre, at URK er et trygt fællesskab for alle. Politikken indeholder retningslinjer for, hvordan vi omgås hinanden.

Det er den frivillige leders opgave at udbrede kendskabet til samvæerspoltikken blandt frivillige.

1.DEL: RETNINGSLINJER FOR SAMVÆR MELLEM ALLE I URK

I URK efterlever vi altid de syv Røde Kors-principper. Røde Kors-principperne er fundamentet for hele vores virke, når vi er i URK, eller i situationer, hvor vi repræsenterer URK. Du kan læse mere om principperne [her](#). Alle – uanset etnicitet, politisk ståsted, særlige behov, køn, kønsudtryk, seksualitet eller religiøst tilhørsforhold – er velkomne i URK, så længe man overholder vores fælles regler, og handler inden for Røde Kors-principperne.

Retningslinjer for et trygt fællesskab

Vi respekterer altid hinandens grænser - både i aktiviteter, til fester, i hverdagen og når vi mødes eller omgås uden for URK. Vi giver rum til - og accepterer altid -, når personer trækker sig fra aktiviteter eller situationer. Vi igangsætter ikke aktiviteter, der er potentielt stødende, grænseoverskridende eller krænkende for nogen.

Vi tager afstand fra krænkende adfærd og ser dette som grundlag for eksklusion.

I URK definerer vi krænkende adfærd som:

- Mobning eller chikane
- Diskrimination (sexisme, racisme eller anden bevidst forskelsbehandling)
- Overgreb eller seksuelle krænkelser

Krænkende adfærd kan - udover at være rettet mod en enkelt person - også have karakter af krænkelser af grupper, for eksempel gennem nedsættende bemærkninger om etnicitet og seksualitet. I URK accepterer vi under ingen omstændigheder krænkende adfærd - hverken fysisk eller verbalt, og uanset om adfærden er bevidst eller ubevidst fra krænkerens side.

Dansk lovgivning skal altid overholdes. Det samme gælder for det pågældende lands lovgivning, hvor internationale aktiviteter finder sted. Det er ikke tilladt at indtage eller medbringe ulovlige euforiserende stoffer i URK. Overtrædelse af denne regel fører til eksklusion af organisationen.

Retningslinjer når vi samles

Til URK's arrangementer skal alle kunne deltage. Det betyder også, at vi tager hensyn til indgivne ønsker i forhold til individuelle behov, eksempelvis i forhold til mad eller bedefaciliteter.

Der er som udgangspunkt ikke kønsopdeling i URK, med visse undtagelser (fx pige- og drengeklubber). Ønsker om eksempelvis kønsopdelte sovefaciliteter på landsmøder og weekendaktiviteter skal rettes til arrangøren og efterkommes altid.

Der kan blive drukket alkohol til visse arrangementer mellem frivillige i URK, men der skal altid være mulighed for et alternativ uden alkohol. Det er arrangørens ansvar at sikre sig, at arrangementet sker indenfor rammerne af samværspolitikken.

Tillidsudvalget

Hvis du oplever brud på samværspolitikken, kan du altid kontakte tillidsudvalget. Det gælder uanset, om du har været udsat for det, har været vidne til det eller selv har udvist grænseoverskridende adfærd. Drejer det sig om bekymring for et barn eller bekymring om, at retningslinjer for samvær med børn bliver brudt, skal du derimod kontakte sekretariatet.

URKs tillidsudvalg består af to medlemmer udpeget af Landsstyrelsen (hvoraf mindst et skal sidde i Landsstyrelsen), samt to medlemmer fra sekretariatet. På sekretariatet er det tillidsrepræsentanten og arbejdsmiljørepræsentanten, som er tillidspersoner. Du kan finde yderligere oplysninger om tillidsudvalget og kontaktoplysninger [her](#).

Alle tillidspersoner, ansatte samt Landsstyrelsen er underlagt tavshedspligt. Du kan også altid kontakte den konsulent, der er tilknyttet din aktivitet eller lokalafdeling.

Hvis du er i tvivl om, hvem du skal kontakte, så skal vi nok hjælpe dig videre, uanset hvem du kontakter. Tag hellere kontakt en gang for meget end en gang for lidt.

Børneattester

I URK skal der indhentes børneattest på alle frivillig og ansatte forud for opstart i aktivitet eller på sekretariatet. I URK indhenter vi børneattest på alle fordi, alle kan opholde sig steder, hvor der er børn eller unge til stede. Det er aktivitetslederens ansvar at indhente. Læs hvordan [her](#).

Børneattester skal opdateres hver andet år.

2. DEL: RETNINGSLINJER FOR SAMVÆR MED BØRN UNDER 18 ÅR

URK har et ansvar for at forebygge, at børn udsættes for overgreb, vanrøgt eller omsorgssvigt, og reagere hvis bekymringen opstår. Derudover har URK et ansvar for at beskytte frivillige mod at blive misforstået i deres handlinger, mistænkeliggjort eller udsat for falske anklager. Disse retningslinjer skal være med til sikre dette.

Nedenstående regler er gældende for samvær med børn under 18 år i URK. Dog ikke frivillige under 18 år. Her gælder samme regler som for øvrige frivillige.

Alle ansatte og frivillige er påkrævet at følge dem. Reglerne bygger på "Røde Kors' regler og retningslinjer for samvær med børn", som er en del af Børnebeskyttelse i Røde Kors i Danmark.

Regler for samvær med børn

- Alle med tilknytning til URK skal overholde gældende lovgivning i relation til arbejdet med børn, og der må ikke anvendes fysiske eller psykiske overgreb i nogen som helst form.
- Ifølge straffeloven er det ikke tilladt for en person med en tillidspost at have seksuel omgang med en frivillig eller deltager under 18 år (folkeskolelærer-paragraffen). Dette betyder fx, at lokalforpersoner og aktivitetsledere ikke må indlede et seksuelt forhold til frivillige i sin lokalafdeling eller aktivitet, som er under 18 år. Det betyder også, at en frivillig ikke må indlede et seksuelt forhold til en deltager, som er under 18 år.
- Frivillige og ansatte i URK må som udgangspunkt ikke være alene med et eller flere børn. Undtagelser herfor er, når det ligger i funktionen at skulle være alene med et barn (se særlige regler for én-til-én-aktiviteter på side 5-6), eller hvis der i særlige tilfælde er givet dispensationer til konkrete situationer fx på Ferielejr (se del 3: aktivitetsspecifikke regler).
- Når frivillige eller ansatte taler alene med et barn, der har behov for det, skal det gøres et sted, hvor andre kan se barnet og den frivillige/ansatte.
- Hvis der opstår et akut behov, hvor der ikke er andre muligheder end at være alene, skal aktivitetslederen orienteres bagefter. Fx hvis et barn stikker af.
- Der må aldrig være låste døre, når frivillige/ansatte og børn er sammen. Det er både for at beskytte børnene, men også for at beskytte den frivillige eller ansatte. En låst dør kan let føre til rygter om, at der foregår noget forkert bag døren.
- Frivillige eller ansatte må som udgangspunkt ikke sove i rum sammen med børn. På f.eks. ferie- og weekendlejre sover ansatte og frivillige adskilt fra børn. Hvis det er absolut nødvendigt, skal der være flere frivillige eller ansatte til stede.
- Eksterne samarbejdspartnere må ikke efterlades med børn alene.
- Frivillige/ansatte må ikke omgås børn fra aktiviteten uden for aktivitetens rammer.

Udflugter og kørsel

Som frivillig og ansat skal du være opmærksom på:

- Hvis aktiviteten foregår et andet sted, end det plejer (fx museum, biograf, legeplads) skal forældrene orienteres. Det kan fx være ved at give barnet en seddel med hjem eller lave et opslag på jeres facebookside.
- Skal I på større udflugt (fx sommerland) eller udflugt med overnatning (fx weekendlejr), skal der indhentes skriftligt samtykke fra forældre. Hvis der indgår øvrige udflugter som en del af fx en ferielejr, indhentes ét samlet samtykke.
- Har du behov for at køre med et barn i en bil, skal I minimum være to frivillige. Derudover skal der indhentes kørselstilladelse fra forældrene.
- Find tilladelser [her](#). Kontakt sekretariatet hvis du er i tvivl.

Fysisk kontakt

Som frivillig og ansat skal du være opmærksom på:

- At fysisk kontakt kan misforstås eller være grænseoverskridende for nogle børn. Fysisk berøring i leg eller et hårdt tag kan opfattes anderledes af barnet og andre voksne end det, der var hensigten med berøringen.
- At grænseoverskridende adfærd og overgreb kan finde sted imellem børnene. Det er derfor vigtigt, at alle aktiviteter og samvær er styret, og der er ansatte eller frivillige til stede.
- At vise hensyn til og respektere barnets privatliv. Vær særlig opmærksom på dette i forbindelse med omklædningssituationer og ved toiletbesøg.

Kommunikation og inddragelse

Som frivillig og ansat skal du være opmærksom på:

- At der ikke bruges uhensigtsmæssigt sprog eller adfærd, som krænker, diskriminerer eller er kulturelt upassende. Vær opmærksom på, at nogle børn kan have vanskeligt ved at forstå ironi.
- At huske altid at lytte til børnene og forældrene og give tid til at høre, hvad de har på hjerte.
- At inddrage børnene i planlægning og afvikling af aktiviteter svarende til deres alder og modenhed, så det sikres, at børn har medindflydelse, og deres rettigheder overholdes.
- At lave aktiviteter som er svarende til deres alder og udvikling
- At være åben hvis et barn vil tale om ting, der er svære (fx vold, mobning eller overgreb). Vær lyttende, så barnet føler sig hørt. I nogle tilfælde skal der handles på det, du får viden om. Læs mere under "at reagere på bekymringer".
- At undlade at tale dårligt eller nedsættende om børn, deres familier eller andre frivillige. Har man som frivillig brug for at drøfte noget vedrørende børn eller deres familier med sine medfrivillige eller kolleger, så vær opmærksom på, at det skal foregå i et fortroligt, børne- og forældrefrit rum.
- At børn har ret til at blive beskyttet fra voldsomme fortællinger.
- At børn ikke bør bruges som tolk.

Grænsesætning

Som frivillig og ansat skal du være opmærksom på:

- Løbende at diskutere omgangsformer, grænsesætning og roller. Fx til frivilligmøder eller supervision.
- At sige fra overfor børn og voksne, der overskrider personlige grænser.
- At man som frivillig og ansat kan få opbrugt sin tålmodighed i arbejdet med børn, og at det er helt i orden, hvis det sker. Vær ærlig overfor dig selv og dine medfrivillige, så du kan få dine frustrationer bearbejdet i et børnefrit rum.

Brug af sociale medier

I forbindelse med brug af sociale medier er der en række ting at være opmærksom på:

- Frivillige og ansatte må ikke være forbundet med børn på sociale medier.
- Det er tilladt at kommunikere om aktiviteten i gruppesammenhænge på de sociale medier. Sørg altid for at personlige oplysninger ikke bliver offentlige.

Det er ikke tilladt at skrive privat chat med det enkelte barn. Hvis du bliver kontaktet af et barn kan du undlade at svare eller afrunde samtalen på en ordentlig måde.

Brug af fotos

Billeder er gode minder, der kan deles med andre. Derudover er de uvurderlige for URKs dokumentation og fortalerarbejde.

- Der skal altid være bevidnet eller skriftligt samtykke fra barnet til at tage og anvende fotos. En officiel URK samtykkeerklæring underskrives af forældre eller værger ved brug af billeder til f.eks. presse- og kommunikationsmaterialer samt sociale medier (se mere i tillæg om *Samtykke til foto*).
- Brug af computere, mobiltelefoner, kameraer eller sociale medier skal anvendes hensigtsmæssigt med fokus på at beskytte børn og deres rettigheder.

Tavshedspligt

- Alle frivillige og ansatte har tavshedspligt. Det betyder, at du ikke må videregive fortrolige oplysninger om barnet.
- Hvis der opstår tvivl om, hvordan en konkret sag skal håndteres, kan nærmeste leder eller konsulent på sekretariatet til enhver tid kontaktes.
- Undtagelser for tavshedspligten er, når der er pligt til at underrette kommunen om et barn.
- Undtagelser gælder også i forhold til URKs interne fortrolighed. Frivillige eller ansatte har indimellem behov for at ventilere eller drøfte, hvordan de skal forholde sig i en konkret situation. Dette skal gøres i et fortroligt rum - via telefonopkald eller fysisk møde. Sociale medier (såsom Messenger) er ikke et fortroligt rum.
- Du kan læse mere om tavshedspligt i Røde Kors' tillæg om *Tavshedspligt*

At reagere på bekymringer

Du har pligt til at reagere, hvis du bliver bekymret for et barn eller får viden om, at et barn har brug for hjælp. En bekymring kan opstå, hvis barnet direkte fortæller dig noget, som er svært, eller hvis du har en dårlig mavefornemmelse.

Du skal aldrig føle dig alene med ansvaret. Tal sammen i frivilliggruppen om det, der bekymrer dig fx efter en frivilligvagt eller til et frivilligmøde. Du kan også altid kontakte din konsulent på sekretariatet, som står klar til at hjælpe og vejlede dig ift. din bekymring. Hvis du ikke ved hvem din konsulent er, skal du skrive til info@urk.dk.

Underretningspligt

- Nogle gange kan en bekymring lede til, at der er brug for en underretning. Som frivillig og ansat i URK er du omfattet af den almindelige underretningspligt, som alle borgere i Danmark er omfattet af. Det betyder, at du har pligt til at underrette kommunen, hvis du bliver bekymret for, om et barn mistrives, er udsat for vold eller seksuelle overgreb. En underretning er konkret en besked til kommunen, som har til formål at informere kommunen om bekymringen.
- Du kan enten selv lave en underretning, eller sekretariatet kan hjælpe dig. Det er vigtigt er, at du aldrig står alene med det. Du kan læse mere om underretning og hvad du kan gøre, hvis du er bekymring for et barn, her.
- Er der en akut bekymring for et barn eller en ung udenfor kommunens åbningstid, kan man ringe til Den Sociale Døgnvagt på telefonnummer 114 (kontakten går gennem politiet, som stiller videre til Den Sociale Døgnvagt)

Når vi samarbejder med eksterne parter

- Eksterne samarbejdspartnere og andre kortvarige besøgende, der har kontakt med børn, skal kende til retningslinjerne og skal underskrive en tro-og-love-erklæring. Her skriver de under på, at de er bekendt med og vil overholde Røde Kors' regler og retningslinjer for samvær med børn. I nogle tilfælde vil der skulle indhentes børneattester på eksterne.
- Se mere i tillægget *Tro-og-love-erklæring*.

Risikovurdering

- Ved opstart af en ny aktivitet, hvori der deltager børn, skal der altid gennemføres en risikovurdering. Den kan være med til at afgøre, hvordan vi organiserer vores aktiviteter, så vi beskytter børn bedst muligt.
- Der skal sikres løbende opfølgning på risikovurderingen.
- Det er programkonsulenten eller aktivitetslederen, der skal gennemføre en risikovurdering.

Retningslinjer for samvær i én-til-én-aktiviteter

I nogle aktiviteter er vi sammen en-til-en med børn. Det kan fx være børn, der ellers ikke ville få et tilbud eller målrettet børn, der får særligt gavn af netop en-til-en relationen. En en-til-en relation kan give en stor værdi for børn, men kan også være en sårbar aktivitet. Derfor er det vigtigt, at vores frivillige kender retningslinjerne for, hvordan en-til-en aktiviteter afvikles i URK.

Det er altid den frivilliges ansvar, at disse retningslinjer overholdes – ikke barnets.

Samtykke fra forældre

Det er tilladt for frivillige at indgå i én-til-én-relationer med børn under 15 år i forbindelse med én-til-én-aktiviteter i URK, hvis forældremyndighedsindehaver har givet samtykke hertil.

Forældremyndighedsindehaver skal underskrive en officiel URK-samtykkeerklæring ved opstarten af relationen (fx gennem et henvisningsskema). Uden skriftligt samtykke opstartes relationen ikke, når barnet er under 15 år. Børn der er fyldt 15 år, kan selv give samtykke. Her skal forældremyndighedsindehaver blot informeres.

Sæt grænser for samværet

En én-til-én-relation er en frivillig relation og ikke en privat relation i URK. Det er vigtigt, at du som frivillig, er opmærksom på at sætte grænser for samværet:

- Tal åbent med barnet om, hvornår du vil ses eller hvis der er noget, du ikke vil tale om. Tænk også over, hvad du konkret kan sige, hvis du ikke vil tale om et emne eller mødes om en bestemt aktivitet
- I relationen bidrager du med din person, og du må derfor gerne være personlig, men undgå at være privat (fx dele egne private problemer).
- Besøg og møder skal altid være en del af URK-indsatsen og høre under projektets rammer
- Barnet skal have mulighed for at stille spørgsmål til andre med tilknytning til aktiviteten (som ikke er deres en-til-en-frivillige/mentor). Gør det altid tydeligt for barnet, hvem de kan kontakte, hvis de er utilfredse eller i tvivl om noget omkring relationen/aktiviteten.

Uddannelse af frivillige

Frivillige skal klædes godt på til at indgå i en en-til-en aktivitet. Måden hvorpå frivillige rekrutteres og uddannes skal altid kvalitetssikres af URKs sekretariat.

Det skal altid undgås, at man er alene med et barn under 18 år.

- I skal opholde jer i offentlige rum, hvor du minimerer risikoen for alenetid. Fx på et bibliotek eller i en park.
- Det er ikke tilladt at invitere barnet hjem til sig selv - også selvom der er andre hjemme.
- Hvis I opholder jer i barnets hjem, skal det aftales med forældrene. Undgå stadig at være i aflukkede rum. Hold altid døren åben.
- Det er ikke tilladt at overnatte med barnet - også selvom der er andre til stede (fx forældre eller søskende).

- Hvis aktiviteten er online, skal barnets eller den unges forældre være hjemme, og døre holdes åbne.
- Hvis I er alene i en bil i forbindelse med kørsel, skal der være skriftligt samtykke fra forældrene.

Nogle gange kan det være svært at undgå at være alene, når man er i en én-til-én-relation. Det kan fx være, hvis I går en tur, og der er ikke andre i nærheden. Her er det vigtigt at huske, at du som frivillig har gjort, hvad du kunne for at minimere risikoen for at være alene, fordi I opholder jer steder, hvor der kunne være andre – dvs. i et offentlige rum.

Udveksling af kontaktoplysninger

Når der er behov for at udveksle private kontaktoplysninger, som fx i en mentorordning, skal der være samtykke fra forældrene. I skal desuden blive enige om, hvordan kommunikationen skal foregå.

Spørgsmål?

Hvis du har spørgsmål til samværspolitikken, er du altid velkommen til at kontakte tillidsudvalget eller sekretariatet. Du finder kontaktinformationer på tillidsudvalget [her](#) og sekretariatet [her](#)

3. DEL: AKTIVITETSSPECIFIKKE REGLER

Ferielejr

Puttesituationer

På Ferielejr er der frivillige, som er ansvarlige for at putte bestemte børn, da det er en vigtig del af relationsdannelsen og fællesskabet på lejren. Putningen kan nogle steder, grundet indretning og størrelsen på værelser, medføre at en frivillig opholder sig alene med børn på et værelse, hvilket bryder med vores grundregel om at én frivillig aldrig må være alene med ét eller flere børn. Det er tilladt at fravige denne grundregel på Ferielejr, men det kræver, at døren altid skal være åben eller på klem.

Behov for at trække sig

På Ferielejr kan der være børn, der har brug for ro og at trække sig væk, fx i spisesituationer. Her kan der være brug for, at en enkelt frivillig går med ind i et andet rum sammen med barnet eller børnene, hvilket bryder med vores grundregel om at én frivillig aldrig må være alene med ét eller flere børn. Det er tilladt at fravige denne grundregel på Ferielejr, men det kræver, at døren altid skal være åben eller på klem.

I disse situationer skal det efterstræbes, at man trækker sig væk til et andet sted i lokalet eller et sted, som er tilgængeligt for andre (fx køkkenet, hvor andre jævnligt kommer forbi). Det må ikke være et afsides rum langt væk fra, hvor andre frivillige opholder sig.

Revideret oktober 2023